

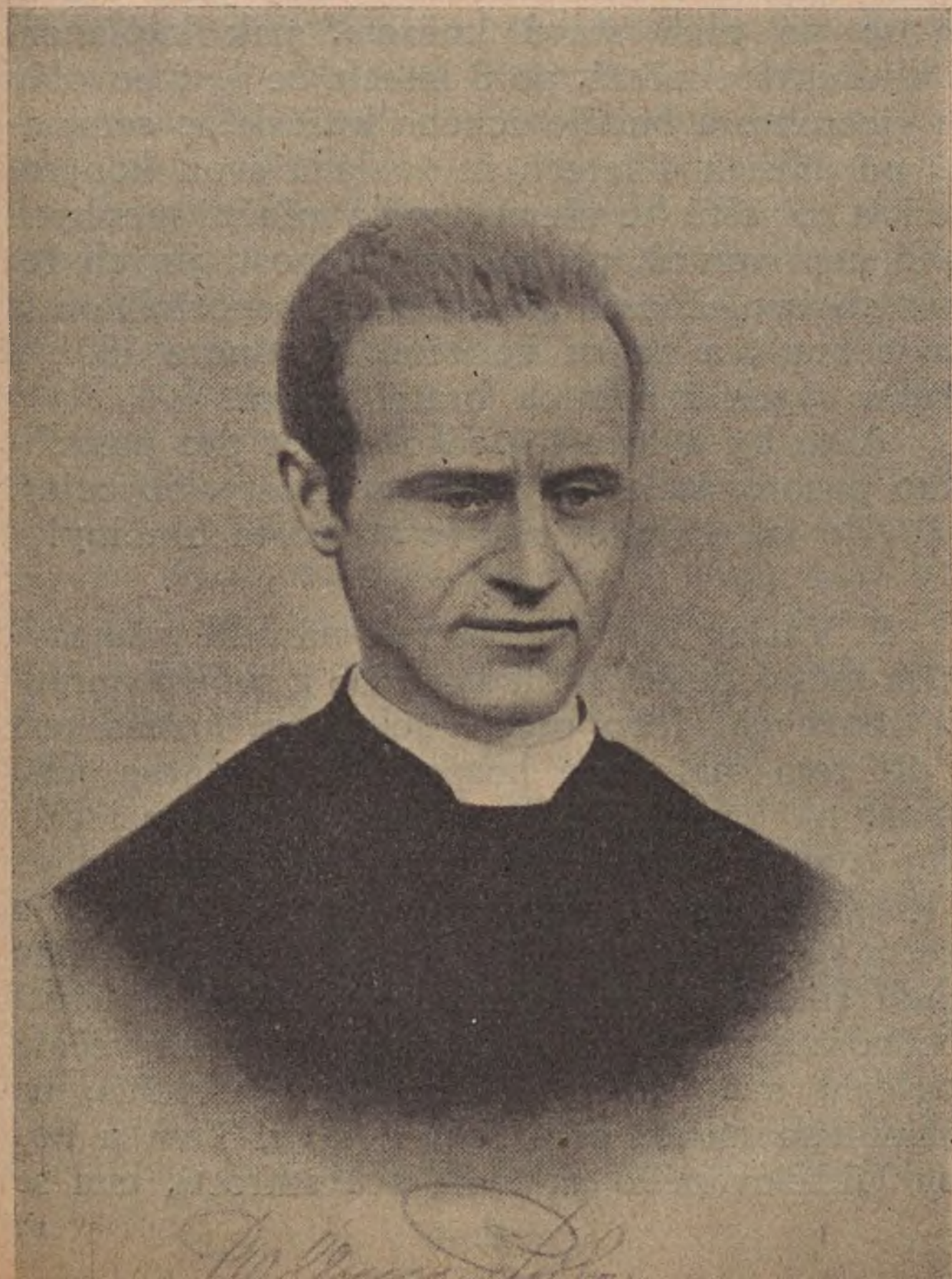
„Životem“ číslo 232.

Ročník X.

Cena 50 hal.

Číslo 16.

**Český lidumil a apoštol mládeže
P. KLE MENT P E T R.**

Život P. Petrá je prostý. Kdo by jej chtěl posuzovati toliko podle rozmanitostí úkolů a nápadných změn, které se v něm vystřídaly, shledal by jej snad až příliš prostý. Snad by si povšiml data a místa narození, doby jeho studií, že se po nich stává knězem, pak kaplanem v jihočeském městě, po 3 letech, že jest povolán za vicerektora budějovického kněžského semináře, po dalších 4 letech že zakládá svou kongregaci, a to ještě ke všemu, podle mínění mnohých jeho nepřiznivců, při takové hojnosti jiných řeholních společností „kongregaci nepotřebnou a zbytečnou“, a že tu konečně 17. února 1901 v kruhu svých řeholních bratří umírá.

A to by bylo asi všecko. Život pro povrchního pozorovatele tedy celkem prostý, obyčejný.

Ale jak bohaté jsou toho života hlubiny!

*

P. Václav Klement Petr se narodil v šumavském městě Sušici 16. ledna 1856 z rodičů opravdu zbožných. Jeho otec Václav byl kožišníkem a při tom měl malé hospodářství. Matka jeho Anna, na kterou P. Petr bude vzpomínati celý svůj život s úctou a vděčností, byla zbožná žena a výborná matka. Vychovala 4 děti, 3 syny a dceru, s pečlivostí příkladnou. Již od nejútlejšího mládí snažila se svým dítkám vštípit do srdcí zbožnost a lásku k Bohu. V létě každého večera vodívala své děti do kapličky sv. Kříže na kamenném mostě přes řeku Otavu. Tam u nohou Ukřížovaného skládala své starosti, tam se

modlívala za své děti. Zde se učil také náš Václav chápati lásku Spasitelovu k nesmrtelným duším, zde při pohledu na ty oči, krví zalité plnila se duše jeho strachem před hříchem, před urážkou Boží. A tento smutný, bolestný obraz Ukřižovaného vtiskl se tak hluboce do dětské duše jeho, že nejenom nikdy z ní nevymizel, ale stal se mu ponenáhlu i znamenitou školou, kde se P. Petr učil soucitu a lásce k lidským duším.

Avšak Prozřetelnost Boží, která chtěla z něho jednou míti těšitele v křížích a lidumila, vychovávala ho ještě jinak. Útrapám svých bližních porozumí plně jenom ten, kdo jich sám na sobě zakusil. Proto i celý život P. Petra vinul se ve znamení utrpení. Již v ranném dětství vidíme u něho podstatný rys celého jeho života — bolest. Ve stáří sotva jednoho roku popálil se od žhavých kamen, že stopy této bolesti byly dlouho znatelný na jeho obličejích. Ve třetím roce onemocněl nebezpečně na zápal plic a mozku. Lékař se již vzdával naděje na uzdravení; leč Prozřetelnost Boží jinak usoudila. Svrchované nebezpečí přimělo zbožné rodiče, že malého Václava zasvětili Panně Marii. A ta také pomohla! Vděční rodičové na to nikdy nezapomněli, a i svého zachráněného synáčka nepřestávali vybízeti k vděčnosti k Té, která se nazývá Pomocnicí křesťanů. Tak vedle soucitné lásky k trpícímu Ježíši ujalo se ve vnímavé duši jeho seménko přeněžné lásky mariánské, kteroužto, jako druhým hlavním rysem, jest zna-

menán celý další život budoucího lidumila. Jakmile se z nemoci zotavil, putoval se svým strýcem, tehdy kaplanem sušickým, na posvátné místo Strašín, aby tam poděkovali za uzdravení. Matka Boží se už dále sama starala o správné vedení svého budoucího velikého ctitele a šířitele slávy Ježíši svátostného.

Do školy začal Václav choditi již po 4. roce věku, připojuje se k starším bratřím. Ve škole byl velmi pozorný a rád se učil. Náboženství učil ho strýc Matěj Petr, pozdější děkan sušický, který měl veliký vliv na jeho výchovu, ano, rozhodný vliv na jeho budoucí povolání.

P. Petr na studiích.

S těžkým srdcem loučil se jedenáctiletý Václav se svým domovem, kde prožil šťastné dny svého dětství. Odcházel do Klatov na gymnasium. Ale na své drahé doma nezapomínal. Z té doby poznamenal si vzpomínku na domov těmito slovy: „Otec se vrátil z trhu. Živě jsme mu vypravovali, co se nám mezi tím přihodilo. Každý chtěl otce něčím potěšiti a otec s milým úsměvem poslouchal. Maminka, jež připravovala večeři, tu a tam něco doplnila. Otec usedl ke stolu a my kolem něho. Ani jsme se na něho nemohli dosti vynadívati, tak nám byl milý, když jsme ho pak několik dní neviděli.“ Pak líčí jak otec dával matce výtěžek z trhu a jak ta vděčně poděkovala: „Zaplať Pán Bůh za to.“ „A nyní,“ končil otec, „vezmi, matko, peníze a půjdem

spat“. K modlitbě: Otče náš, Zdrávas, Věřím v Boha, Anděle Boží..., Zdrávas Královno..., pak za tatínka, za maminku, za dědouška, za babičku a za duše, na které nikdo nevzpomíná: Otče náš. A už jsme spali. Anděl Boží vznášel se nad námi a čistou modlitbu ze šťastných našich srdcí nesl k nebesům.

Jaký to krásný obraz katolické rodiny! V takovém ovzduší vychovávají se šťastní a bohabojní lidé, velicí mužové pevné povahy, lidé Bohu oddaní — světci. Bohužel, povětšinou že vymizela z našich rodin ta pravá láska rodinná, a místo její zaujala buď láska nepravá, v mnohých rodinách čirá nenávisť. Vymizel duch křesťanské lásky a s ní i požehnání Boží.

Ale náhlé vytržení z něžné péče mateřské za příčinou studií působilo neblaze na Václavovo chování a jeho píli. Jsa povahy živé, družné, spolčoval se s kamarády, kteří měli na něho špatný vliv. Domů docházely stížnosti od profesorů, jeho vysvědčení nebyla valná. Tak tak, že procházel. Představíme si, jaká to byla bolest pro jeho dobrou matku, pro celou rodinu. Sám jako kněz a řeholník s bolestí vzpomíná na tuto dobu svého života a lituje, co zármutku způsobil tím rodičům, zvláště starostlivé matce. — Tak vstupoval do šesté třídy. Nevíme, na jaké cesty života by se byl dostal, kdyby Bůh nebyl včas způsobil velkou změnu, a to bolestnou změnu v jeho životě. Při odpoledním vyučování — krátce před vánoci — dostal telegram, že matka

nebezpečně onemocněla. Láska k matce, k té, které tolik bolestí způsobil, se v něm probudila. Nemohl se dočkati, až spatří tu milou tvář. Něco nutilo, — snad strach, že ji už nespatri na živu — vydává se pěšky za sněhové bouře na cestu dobrých 7 hodin. Hnán strachem dorazil v 11 hodin v noci k otcovskému domu. Shledal se s matkou, — ale jak smutné shledání! Zachvácen nevyslovitelnou bolestí, s křečovitým pláčem klesá na kolena a objímá -- ztuhlé již ruce ustarané matky, slzami smáčí to čelo, které umírajíc na něj myslelo. Spěchal s nadlidským namáháním, aby ji odprosíl, aby jí poděkoval za všechnu starost a péči, aby jí slíbil polepšení, ... přišel však pozdě. V této chvíli, při pohledu na tvář, která pokryta byla neštovicemi, poznává, co ztrácí. Vrhá se na mrtvolu, líbá znovu pečlivá ta ústa, jež tolikrát jej s takovou láskou povzbuzovala a napomínala. Nebojí se nakažlivé nemoci — život bez matky zdá se mu nemožným.

Zde u rakve matčiny stal se v nitru jeho nápadný převrat. Jeho povaha zvažněla a od té doby vzorným chováním i pílí hleděl zmírniti zármutek a bolest celé rodiny. Brzy stává se jedním z nejpilnějších žáků. V septině stává se vůbec prvním mezi žáky, maturitu skládá s vyznamenáním. Za to v ohledu tělesném nastal u něho obrat nepříznivý. Snad z cesty namáhavé, snad z hlubokého zármutku onemocněl. Začaly se jeviti příznaky plicní tuberkulosity. Pokašlával — časem se ukazovala krev. To byl počátek utrpení.

které ho provázelo celým životem, a sklátilo i předčasně v hrob.

Na vojně a v semináři.

Hned při začátku studií postavila se mu v cestu velká překážka. Byl odveden. Nastoupil jako jednoroční dobrovolník k pěšímu pluku v Čes. Budějovicích. Bydlel i stravoval se v semináři, kde podle možnosti zúčastňoval se též přednášek bohoslovných. Tím se mu hromadilo velmi mnoho práce. V té době píše bratrovi: „Práce je to ohromná, ne-li nemožná. Činím se však, seč síly stačí.“

První prázdniny trávil na vojenském cvičišti ve Vídni. I v tom poznával vůli Boží. Ve velkém městě měl poznati svět, měl se přesvědčiti o jeho marnostech, aby pak mohl s tím větším přesvědčením pronášeti onu větu, kterou tolikrát později opakoval: „Věřte mně, že všecko na světě jest marnost. Slavnosti, společnost, divadla, zábava, toť vše, co svět může dáti, a co nazývá štěstím; avšak ve všem tom je plno trní a hořkostí, jenom trápení ducha je to všechno!“ Prozřetelnost Boží i zde nad ním bděla. A jako do jista jen řízením Božím se stalo, že jednou při ostré střelbě byl svým soudruhem stržen s dostřelu, takže ostrý náboj mu jen zahvizdl kolem hlavy, tak z vůle Boží vrátil se z víru velkoměstského i s neochablým nadšením pro stav duchovní.

A v tomto nadšení, v duchu naprosté oddanosti k Bohu a horlivosti ve službě Boží, připravoval se na kněžství. Brzo si získal důvěru všech svých představených svou pílí, svým prostým, vážným chováním. Jako bohoslovec IV. roč. zakládá literární a vlastenecký spolek „Jirsík“, kde se pěstuje literatura, jak světská, tak náboženská. Chápe, jaký význam má dobrá kniha, proto jedním z úkolů spolku je zakládání českých knihoven.

Léta při pilných studiích utíkala. Leč Bůh nenechává nikdy bez utrpení, beze zkoušky těch, které vychovává pro své zvláštní záměry. Zárodek plicní jeho choroby počal se nyní v semináři hrozivě vyvíjeti. Těžko si představíme, jak mu asi bylo, když svůj mladý život viděl tak ohrožený, kdž pozoroval v jakém nebezpečí jsou jeho plány do budoucnosti. Sám o tom vypravoval, jak zahalen do teplých šátků, za varhanami v seminářském kostele úpěnlivě se modlíval a vzdychal: „Bože můj, Tobě jsem se zasvětil, není možná, já jistě nezemru. — Pán Bůh dělníků potřebuje. Víím, ke komu se uteku. Do ochrany zázračné Rodičky Boží Strašínské odevzdal mne můj strýc, jako malé dítě, k Panně Marii vezmu útočiště, která jest uzdravení nemocných. Ona mi jistě pomůže. — Maria, nemůže-li to jinak býti, aspoň jedinou, jedinkou mši sv. — a budu Ti na věky vděčen.“ Toto skromničné přání, vložené s takovou vírou a důvěrou v ruce Mariiny, splnila mu Boží Matka tisícero násobně.

Knězem. •

Ó, svaté kněžství, co je v tobě krásy, co důstojnosti, jak vznešené povinnosti ukládáš! Sv. Jan Zlatoústý volá: „Kněžím na zemi jsou svěřeny poklady nebes, aby je lidem rozdávali; jim je dána moc, jaké Všemohoucí nepsal ani andělům. Knížata tohoto světa mají moc rozvazovati pouta pozemská, tělesná, kněz však slovem svým rozvazuje pouta duševní.“

Avšak svátost svěcení na kněze přináší nejenom nepochopitelnou důstojnost, ona také uvaluje na svěcence veliké povinnosti. A pak ta odpovědnost! Toho všeho byl si P. Petr dobře vědom, když přistupoval k oltáři Páně, aby na sebe přijal jeho Kristova kněžství. Pokora jeho se sice chvěla před důstojností, jež člověka staví nad anděly, leč vida se u cíle svých dávných tužeb, dychtil po okamžiku, kdy se stane posvěceným sluhou Páně. A tento šťastný okamžik mu nastal 18. července 1880, kdy byl posvěcen světícím biskupem pražským Dr. Průchou.

První mši sv. obětoval 25. července ve farním chrámu Páně svého rodného města. Ó, jak plesalo srdce jeho v tento den! Byl pro něho tím krásnější, tím blaženější, že mu předcházelo tak mnoho prací, tak mnoho modliteb. Jak děkoval asi Bohu, když viděl, že nepracoval, že se nemodlil nadarmo! Stál u svého cíle, u oltáře, na který po prvé měl svolati svými slo-

vy Boha, svého Vykupitele. Jen jedině mu scházelo — to dobré srdce matčino, které již 8 let odpočívalo na hřbitově ve stínu kamenného kříže. Avšak památka na ni, cit veliké vděčnosti nevymizel nikdy ze srdce synova.

Jsa u svého cíle, šel poděkovati té, která mu vyprosila tuto milost, které po Bohu byl nejvíce vázán vděčností. Vydal se pěšky na Svato Horu, aby tam klekl před sochou Panny Marie, aby jí zasvětil svůj život zcela, aby si odnesl odtud její požehnání k těžké nastávající práci.

Kaplanem v Blovicích.

Nedlouho po vysvěcení byl ustanoven za kaplana v Blovicích, osadě čítající něco přes 6.000 duší. Byl uvítán s láskou, jak od horlivého a šlechetného děkana, tak i od staršího spolubratra. Život na děkanství byl ideálem kněžského spoluzití. Vždyť i kněžské hodinky, pokud to bylo možno, konávaly se společně. Zde dostal se P. Petr do dobré školy, kde byl uváděn od starších spolubratrů do praktického života kněžského. Ale brzo stává se z učedníka učitel, který povzbuzuje, těší a pomáhá v těžkostech svým spolubratřím.

Šťasten byl i P. Petr. Kázati, celá půldne zpovídati, zaopatřovati, nebylo mu obtíží, nýbrž radostnou prací. A čím obtížnější práce, tím horlivěji se jí chápal, ano o ni prosil. Zvláště

rád chodil do škol, k nevinným dítkám, k nimž přilnul celou vroucností své duše. Měl venkovské školy hodně odlehlé, kam dojížděl na koni. Vedle dítek byli to nemocní, chudobní, kterým patřilo srdce chudého kaplána. Tato láska k nemocným a trpícím projevovala se u něho již v časném dětství a i v době studií. Srdce jeho soucitné nesneslo pohledu na utrpení druhého, aby ho aspoň slovem nepotěšilo, nepovzbudilo. Tato láska roste, prohlubuje se celý jeho život. Rozdával pokud mohl, a co mohl. V jednom dopise píše otci, že nemívá ani na petrolej, v jiném dopise prosí otce o peníze na kabát, a slibuje, že bude šetřiti, aby dluh zaplatil. A tak, jak sem přišel chudý, tak také odejde. Ale přece ne! Hromadí si poklad „jehož ani rez, ani mol nekazí, jehož zloději nevykopávají, aniž kradou“. Těmto slovům rozuměl již tehdy P. Petr dokonale. Z chudé své kaplána posílá svému bratru k vánočním svátkům ubrus na stůl a prosí ho, aby, kdykoliv bude na něm jísti, pamatoval na chudé, kteří k němu přijdou prositi o almužnu, a tak aby shromažďoval si zásluhy pro nebe.

Ale ani zde nenechává ho Bůh bez utrpení. V dopisech si stěžuje na veliké bolesti na prsou. Horlivost o spásu duší — dlouho trvající zpovídání — přesporní školy, — láska k Bohu, — to vše jej pohánělo k práci úsilovné, — ale slabé tělo klesalo pod námahou. Starý neduh plicní znovu se hlásil.

Vicerektorem kněžského semináře.

V té době uprázdnilo se v budějovickém kněžském semináři místo vicerektora, které za tehdejších okolností bylo nanejvýš důležité a zodpovědné. Bystré oko biskupa svaté paměti J. V. Jirsíka vyhlédlo k tomuto úřadu blovického kaplana. Od jeho vysvěcení neuplynulo ani půl třetího roku, bohoslovci čtvrtého ročníku byli jeho spoluseminaristé, proto byl to pro něho úřad dvojnásob těžký.

Při své svědomitosti a ideálnosti našel mnoho obtíží, mnoho překážek. Tolik, že jak píše v jednom listu svému bratrovi, jenom vzpomínka na opuštěného Ježíše a pohled k jeho Matce, P. Marii, dovedl ho posilovati. Pro Ježíše a Marii! „Pro Ježíše a Marii odvážím se všeho,“ to bylo jeho heslo. Slovo, kterým tak často utvrzoval sebe, a kterým tak rád povzbuzoval jiné. „Pro Ježíše,“ o němž Duch sv. praví, že „to je kámen, který se stal kamenem úhelním a není v jiném spásy“. (Sk. ap. 4, 11.) „A pro Marii,“ kterou církev sv. uvádí jako mluvící: „Mne kdo najde, nalezne život a dojde požehnání od Hospodina.“ (Přísl. 8, 35.) Věru, kdo na takových pilířích buduje, bezpečně buduje. Tak i P. Petr. Chud a neznám přichází ze své blovické kaplanky do Čcs. Budějovic, statků ani peněz s sebou nepřináší, jenom to své nadšení, pro Ježíše a Marii zachraňovati duše. Obzvláštní horlivost po záchraně duší lidských dává stále

pronikavěji směr celému jeho životu, ta se stává jeho vůdčí ideou, k jejímuž uskutečnění do poslední síly se vyčerpává. A k tomuto velikému cíli svému — spáse duší — k cíli, jenž přivedl v plnosti času i samého Božího Syna do betlemské stáje i na kříž i do svatostánku, k tomu cíli kráčí P. Petr dvěma bezpečnými cestami: Zvláštní úctou k Ježíši svátostnému a dětinnou láskou k panenské Matce jeho.

Do semináře přichází za těžkých poměrů. Již to, jak jsme se zmínili, že stává se představeným svých bývalých spolužáků, stěžuje mu práci. A k tomu ještě pro dřívější shovívavost zakořenil se mnohý zlovyk, ježž bylo nutno odstraniti. Každý takový pokus o nápravu narážel na odpor bohoslovců a vyžadoval veliké opatrnosti. V tom byl však P. Petr mistrem. Dobře vždy uvážil, co chtěl podniknouti, poradil se ve vroucí modlitbě s Pánem Bohem a pak klidně a vážně přikročil k dílu. Odpor ho nezviklal; i při největších výbuších nevole a odporu chovanců zůstal klidný a tím dosáhl vždy svého cíle. Tento klid a láska, která prozařovala všecko jeho jednání, přemohla i nejprudší povahy. Brzy získává si důvěru a lásku všech. Rád se s nimi stýká, rád, pomáhá. Po nějaký čas zastává zároveň i úřad spirituála a ještě dnes po 50 letech vzpomínají jeho vděční žáci jeho promluv, které v tak mnohé duši působily tolik blahodárného. V těžkých chvílích, kterých zakusil mnoho, utíkával se do kostela

před svatostánek. Tam prodlel často celé hodiny pohřížen v modlitbu, a jak vypravuje jeho žák, nyní prelát Dr. Slavík, všem, kdož jej viděli, zdálo se, že celý obličej jeho je proměněn a ozářen. — K svátostnému Spasiteli hleděl přivést i svoje chovance. Povzbuzoval k časté návštěvě velebné Svátosti, a dosáhl toho, ne rozkazem, ale radou a přátelským povzbuzováním, že všichni bohoslovci s ním dvakrát za den po obědě a večeri společně navštěvovali Pána Ježíše ve svatostánku a mimo to mnozí častěji mezi dnem v prázdných chvílích. Dovedlť vice- rektor tak ze srdce k srdci promluvit o lásce k Pánu Ježíši, že mladá srdce slovům těm odolati nedovedla. Ze slov jeho zářila láska k k Ježíši, a ta láska zapalovala oheň lásky v posluchačích. Tak mluvíval k jednotlivcům soukromě, když se s nimi stýkal, tak mluvíval i k celým ročníkům.“

„Bývalo to obyčejně ve středu k večeru,“ tak vypravuje jmenovaný jeho posluchač, „kdy přicházel k nám do ročníku a usednuv za katedru mluvil. Nám všem bývaly takové hodiny povzbuzením a posílením; pamatuji se, jak můj soused a spolužák rozplýval se při nadšených slovech viceroktorových v slzách radosti a pohnutí. — A jak těšivali jsme se na jeho přednášky! Věnoval jim více času, než dosud bylo zvykem, ale dovedl je učiniti tak zajímavými, že tíže jejich jsme nepocítovali. Tak jako P. Petr nedovedl k nám mluvit žádný profesor!“

Jeho upřímné přátelství s bohoslovci nekončilo se však jejich pobytem v semináři, nýbrž psával jim poučné a povzbuzující listy i po vysvěcení. Z každého dopisu dýše nelíčená, upřímná láska, jež všem chce a přeje jen dobré. Musíme se diviti, kde vzal čas, aby při tolika namáhavých pracích a starostech myslil ještě na svoje bývalé chovance, po diecési roztroušené, o ně se staral, jim pokyny a rady dával.

P. Petr jde mezi lid.

Ale toto vše jeho horlivosti nepostačuje. Zakládá mezi lidem několik spolků a bratrstev k upevnění života vpravdě katolického. Vede spolek křesť. matek a panen, bratrstvo živého růžence přivádí k nebývalému rozkvětu, zavádí konference a přednášky pro jinochy a muže, po více let je duší a předsedou spolku sv. Vincence. Skoro každou neděli odpoledne koná promluvu k některému spolku. Posluchači lpí zrovna na jeho ústech, ba zdá se, že se bojí, aby jim některé slovo neušlo. „Děti moje,“ bývá obyčejné jeho oslovení věřících — z těch slov zní tolik lásky, že rázem získávají mu srdce všech. K tomu ta vážná, stálým umrtvováním a prací bledá, mírností prochnutá tvář, milý hlas, ušlechtilá mluva, takže slovům jeho neodolává ani nejzatvrzelejší hříšník. Kruh jeho posluchačů šíří se stále více, — zvláště mezi muži. S působností na kazatelně souvisí jeho práce ve zpovědnici. U jeho zpovědnice vystřídá se mnoho

lidí nejen z města, ale i z dalekého okolí. Časně z rána otvírá sám bránu kostela a usedá do zpo-
vědnice. Tam, pokud mu to jiné povinnosti do-
volují, tráví celé hodiny. Nemálo je těch, kteří
se svěřují jeho duchovnímu vedení, a on je vede
obětavě a pevně k dokonalosti, cestou modlitby,
sebezáporu, častého sv. přijímání, které již tehdy
před dekretem sv. Otce Pia X. tak mnohým du-
ším doporučuje. Mimo to doporučuje všem, jsa
sám horlivým ctitelem Matky Boží, denní modlit-
bu sv. růžence.

Je s podivem, jak mohl člověk tak slabého,
chatrného zdraví na tolik vysilující práce sta-
čiti. Ale ani tím se nespokojil. Jedno bylo, co se
nejbolestněji dotýkalo jeho milosrdného srdce,
Byl to neblahý stav zanedbané, chudé mládeže.
P. Petr znal slova Božského Spasitele: „Nechte
dítek přijíti ke mne, neboť takových je králov-
ství Boží.“ (Mar. 10, 15.) „A kdo přijme jedno
dítko takové pro jméno mé, mne přijímá.“ (Mat.
18, 5.) A tady ve městě viděl tolik dětí bez
dohledu, vydaných na pospas zkáze duševní i
tělesné! Proto jest jednou z jeho prvních činno-
stí, že počíná kolem sebe shromažďovati tyto
chudé a opuštěné děti, že je s sebou bere v ne-
děli a ve svátek odpoledne do ústavu pro hluchoně-
mé, kde je nejenom poučuje a uvádí k životu
ctnostnému, nýbrž sytě jejich duše a srdce užitečnými vědomostmi, nezapomíná ani sytiti je-
jich hladové žaludky, a podělovati žáky škol-
ními potřebami. Aby pak bylo i jinak postaráno

o tuto mládež, zakládá mariánskou družinu učitelek.

Družina učitelek od něho založená neměla sice dlouhého trvání, ale seménko jím zaseté nepřišlo na zmar. Klíčí z něho po letech nový život — z této družiny vyrůstá družina řeholní. Nejhorlivější členky totiž se sodálkou Kristinou Šebestovou v čele, šlechetnou to duší, rozhodly se opustiti svět a zakládají r. 1887 pod duchovním vedením P. Petra novou řeholní družinu, Kongregaci sester nejsvětější Svátosti. Dnes má tato kongregace několik škol, a nedávno dostalo se jí papežského schválení. Ve svých domech poskytuje také útulek dospělým dívkám hluchoněмым, zcela v intencích P. Petra, jehož srdce bylo těmto ubožákům tolik nakloněno.

Ve své veliké horlivosti neodpírá P. Petr své pomoci ani osobám padlým. Obětavě podniká kroky k jejich záchraně, opatřuje jim pomocí spolku sv. Vincence podpory, služby. Ale vidí, jak málo je to vše ještě platné. Nemoha takto ničeho poříditi proti veřejnému pohoršení, obrací se k úřadům, ale bývá nejednou trpce zklamán. Dožil se ve své požehnané činnosti vůbec častěji bolestného zklamání. Vinou byla jeho veliká, až přílišná mnohdy důvěřivost.

Na tuto stránku jeho povahy hřešivali i chovanci semináře a působili mu tím hořké chvíle. Bolelo ho to nemálo. V takových okamžicích sevřely se pevně jeho rty, hlava klesla na prsa; tak trval chvíli v trpkém zadumání,

ale brzo se zase vzpřímil, ovládl své pohnutí a začal laskavě, jako by se nic nestalo, jen aby duše, předrahou krví Kristovou vykoupené, byly zachráněny.

Mezi tím obtíže v semináři, zveličované krátkozrakostí některých kněží, kteří překáželi mu v jeho šlechetných snahách a jednání jeho nelaskavě posuzovali, ztrpčovali mu působení v semináři stále více a více.

Všechna tato činnost zkrušovala jeho tělo, vyčerpávala poslední jeho síly. Proto se uchýlil čas od času k svému strýci do Sušice, aby si trochu odpočinul. Ale ani tam si nedopřával chvilky volné. Bylo mu neznámo, co svět nazývá zábavou; jeho nejmilejším zaměstnáním byla modlitba a práce ve prospěch bližních. K sobě byl vždy přísný, tvrdý, ale k bližnímu, k svým podřízeným laskavý, shovívavý a pln mírnosti.

Zakladatelem kongregace.

Zdálo by se, že se touto rozsáhlou činností horlivost jeho plně ukojila. Avšak nikoli. Právě v této době, kdy na všech stranách cti Boží a blahu svých bližních tak velkomyslně síly své obětoval, v době, kdy jeho kněžská práce začala již přinášeti své první plody, v té době P. Petrovi, jako by stále něco chybělo. Ještě mu to jest málo, ještě se mu zdá, že se plně neobětuje, že si ještě při tom něco nechává pro sebe. A on přece prahne po oběti úplné, dokonalé! Právě v tomto čase s obnovenou živostí proniká u

něho dávná touha — zasvětit se Bohu a spásu duší v některém řádě řeholním. Ano, tam, tam by byla jeho obět úplná! Zde ve světě dává Bohu a duším sice všechny své síly a schopnosti, ale tam by mu dal i vlastní vůli, vůli spoutanou sladkými pouty svatých slibů. Než, chce Bůh opravdu něco takového od něho? Váhá, modlí se mnoho na tento úmysl. Než jistoty nedochází. Ó, kdyby tak mohl na hrobě některého svatého mučedníka poprositi za radu a za sílu, kdyby se tak mohl dostat se svými pochybnostmi snad až k prahům apoštolským!

A hle, naskytla se k tomu skutečně příležitost r. 1886 při pouti českých kněží do Říma. P. Petr se k nim připojuje a na posvátných místech římských nejen plně uvolňuje svým zbožným citům, nýbrž vyprošuje si též prostřednictvím Msgra Jä n i g a, tehdy rektora Animy v Římě, zvláštní audienci u Svatého Otce L v a XIII. A tu slyší z úst náměstka Kristova rozhodné slovo: „Jdi, synu můj, a vychovávej mi zbožné jinochy na kněze!“ Toto slovo stává se základní pohnutkou, která rozhodla o jeho dalším životě. Když to vypravoval po prázdninách bohoslovcům v semináři, řekl radostně: „Nyní mám před sebou cíl určitý a vím, co jest mou povinností.“

Na zpáteční cestě z Říma navštívil v T u r i n ě věhlasného Dona B o s k a, zakladatele kongregace Salesiánů, a prohlédl si tamní jeho velikolepé ústavy, založené ve prospěch a k výchově mládeže. Slova Sv. Otce a tato návštěva u

Dona Boska dala v jeho hlavě vznik myšlence, aby zařídil něco podobného i v naší vlasti k záchraně mládeže a k výchově kněží.

Ovšem, nepočínal si ani zde ukvapeně; půl druhého roku ještě uvažoval, zkoumal se před Bohem a měřil své síly. Modlil se mnoho na ten úmysl a prosil i jiné o modlitbu. Jen Bůh sám ví, kolik hodin strávil před nejsv. Svátostí, prose, aby rozhodnutí jeho bylo šťastné.

Když se však přesvědčil, že je vůle Boží, aby, nevstupoval do nějaké řehole, nýbrž aby založil kongregaci sám, aby zřídil něco podobného jako sv. Don Bosko v Turině, tu dále neváhal. „Bůh tomu chce!“ a pro Ježíše a Marii odvážím se všeho!“ — bylo jeho rozhodnutí. A co jako vůli nebes poznal, to vykonati neváhal.

Tak se stalo, že když se r. 1888 po prázdninách vrátili bohoslovci ke svým studiím do semináře, nenalezli P. Petra více mezi představenými.

Přes všecken odpor a zrazování svých známých a přátel, složil úřad vicerektorský a přesídlil 3. září 1888 s několika mladými muži do zakoupeného domu v Šmerlingově ulici, aby tam položil základ nové kongregaci. Pojmenoval ji: Kongregace Bratří nejsvětější Svátosti. Chtěl totiž, aby její členové sebe i jiné posvěcovali především živou věrou a opravdovou láskou k Eucharistii.

Hlavní jeho dílo — kongregace — nese tedy jméno nejsv. Svátosti. Ale nezapoměl ani na tu, již za Matku si vyvolil, na Matku dobré rady, nejblahoslavenější Pannu Marii. Byl zvyklý ve všech těžkých věcech s důvěrou k ní se utíkat; tím více činil to nyní, když šlo o skutek, pro celý jeho budoucí život tak dalekosáhlý. Pěkný pomník této své důvěry, lásky a úcty k Rodičce Boží, postavil právě v tomto důležitém čase svého života. Nedaleko Č. Budějovic zbudoval na místo staré, malé poutní kapličky — zvané Těšínské — krásnou kapli Panny Marie Lurdské, která od té doby se stala četně navštěvovanou poutní svatyňkou.

Nežli však dílo své vybudoval, co tu bylo bojů, co pokušení mu způsobovali i dosavadní jeho příznivci, jaké obavy do budoucna vyvstávaly před ním! Sílilo ho však slovo sv. Dona Boska, které mu vzkázal ze svého již smrtelného lůžka: „Jen ať počne, Pomocnice křesťanů se o ostatní postará.“ A mladý zakladatel překonává všechny obavy, všechna pokušení velikou důvěrou v Boha a v tu, která je po něm nejprvnější. Když pak se jeho plán stává skutkem a on sám se smí nazývatí řeholníkem, tu teprve ukazuje se v plném světle jeho láska k potřebným a trpícím. Ihned otvírá asyl pro středoškolské studenty, pečuje všemožně o utvrzení jejich víry každodenními krátkými promluvami, příležitostí k sv. svátostem, stálým otcovským dozorem. V

této práci posílá mu Bůh brzy pomocníky, kněze i laiky, takže může ústav stále zvětšovati.

Již jako vicerektor shromažďoval kolem sebe dítky, tehdy v místnostech ústavu hluchoněmých. Po založení kongregace shromažďuje kolem sebe hochy vždy ve středu, v sobotu a v neděli v klášteře. Počet dítek roste, brzy ani největší světnice nepostačuje. Stěhují se na dvůr, na zahradu. P. Petr mezi nimi stává se sám dítětem, žertuje s nimi, směje se, zapomíná na všechny starosti. Opakuje a vykládá katechismus, učí je lásce k Pánu Ježíši a Panně Marii. A jak se cítí tyto děti šťastny u P. Petra!

Jako o malé chlapce, stará se i o muže. První pořádá pro ně duchovní cvičení. S počátku má jich kolem sebe málo, asi 20. P. Petrovi to stačí. Jen kdyby aspoň tyto získal! Ale počet roste. Později mívá při exerciciích na 200 mužů.

Stará se i o dělníky. Zřizuje ve svém domě řemeslnické dílny: obuvnickou, truhlářskou, krejčovskou, zámečnickou a knihařskou, v nichž mají mladí mužové pracovati, jsouce vedeni v duchu křesťanském. Přijímá pod svou střechu i ubožáky hluchoněmé. Dává jim tu zaměstnání, poskytuje duchovního vedení. Tak shromažďuje brzy kolem sebe na 200 duší. Všecky je vede a vzdělává nejen slovem, ale zvláště vlastním příkladem nelíčené lásky k Svátosti nejsvětější a dojemné důvěry k Rodičce Boží. Není pak ovšem divu, že prostory starého domu brzy nedostačují, aby pojaly jeho svěřence. Jest třeba

zakoupiti dům sousední a zvýšiti oba o druhé poschodí. I dosavadní kaplička, zřízená prozatímně jen z bývalého průjezdu, jest ovšem malá, a proto upravena a posvěcena v druhém poschodí domácí kaple pro chovanče a začato s přípravami ke stavbě důstojnější budovy chrámové.

P. Petr mezi svými.

Ale ďábel, který viděl, jak se mu hatí zde jeho plány, nemeškal vytáhnouti do boje proti zbožnému zakladateli a jeho dílu. Několik mužů, kteří dosud přáli P. Petrovi, se od něho odvrací — bída doléhá celou tíží svou. — Stojí zde bez prostředků, s hlavou plnou starostí. Dnes neví, jak budou živi zítra. V pokladně ani haléře, zásoby žádné. Tu mu mnozí vážně domlouvají, jiní ho haní, posmívají se mu, zesměšňují na veřejnosti, nazývají ho snílkem, náboženským fanatikem, ano bláznem. Věru, těžkými zkouškami tužila a tříbila Boží Prozřetelnost apoštolského muže!

Ale P. Petr je si jist, že dílo, které podniká, srovnává se s vůlí Boží. V dopise bratrovi píše: „Ačkoliv mám nyní mnoho, velmi mnoho starostí a práce, jsem přece jen spokojen, že jsem poslechl sladké vůle Páně. Prosím Vás všechny, modlete se za mne, abych vytrval až do poslední chvílky věren Pánu Ježíši. Bůh jistě dá, čeho jest potřebí!“ A Bůh nezapomíná na svého věrného sluhu. Vzbuzuje mu několik dobrodinců, kteří pomáhají v největší bídě.

Byl-li horlivým knězem už dříve ve světě, jest jím zvláště nyní jako řeholník. Jeho snahou jest, zachrániti co nejvíce duší. Pln nadšení volá z kazatelny k shromážděnému lidu: „Kéž bych mohl za vás, za vaši spásu, z těchto žil krev svou vylíti!“ Jindy zase ujišťuje: „Po kolenou chtěl bych lézti za každým hříšníkem a prositi ho, aby se obrátil a nemařil na sobě tu předrahou krev Krista Pána!“

Ve své družině stal se opravdu všem vším. Jeho srdce je otevřeno každému, jeho starost zahrnuje všechny, bdí bedlivě nad zdravím jejich těla i duše, — žije zcela pro svou družinu, pro její dobro a budoucnost.

Zmiňme se na př. aspoň slovem o jeho hluboké pokoře. Uměl tuto ctnost i jako generální představený tak mistrně osvědčovati, že tím často až zahanboval. Opustiv svět, založil dle vůle Boží novou kongregaci, aby v ní pracoval především o svém posvěcení. To také vytknul za první a hlavní cíl, k němuž mají členové směřovati — posvěcení vlastní. Poněvadž je to cíl tak vznešený, položil mu P. Petr důkladné základy — hlubokou pokoru.

Podivuhodná byla také jeho láska k sebe-mrtvení, k utrpení, bez něhož nikdy nebyl. Ano, odevzdanost v utrpení do vůle Boží učinila z něho hrdinu na křížové cestě tímto životem.

Bylo to r. 1899 — zákeřný plicní jeho neduh těžce jej sužoval a činil jej neschopným práce, — a on píše tato krásná slova: „Mám

nyní těch starostí plnou hlavu. Zdraví opět se mi zhoršilo; nevím, jak to dopadne. Ale rád všechno snesu pro milého svého Ježíše — buď Pán za všechno pochválen.“

A nebyly to věru malé starosti! Kongregace v počátcích, všechno bylo ještě neurovnáno, započato se stavbou chrámu, na který nebylo ještě peněz, při tom nepřátelé na všech stranách — a lékař se vyjádřil, že není přirozeně možno, aby déle byl živ, poněvadž nemá již téměř žádných plic. Ale P. Petr nezoufá, své utrpení nese s radostí. — Ví, že přichází od Boha nejdobrotivějšího, jenž dobře ví, co dělá. Svůj kříž i v těchto dobách objímá, k srdci tiskne, ano, honosí se jím: „Kříž nechť mne provází i za hrob, a já bych se styděl bez něho vkročiti tam, mezi ty nebešťany, z nichž všichni od toho posledního světce až po Pannu Marii byli tak velikými trpiteli.“

Jako generální představený a zakladatel nové kongregace, měl P. Petr dvoje přání ve svém starostlivém srdci: Postaviti důstojný chrám Páně, kam by mohl přenést nejsvětější Svátost z chudičkové kaple, a druhé, aby kongregace jeho dosáhla schválení v Římě. První přání se mu vyplnilo v roce 1900, 7. října, kdy slavnostně byl posvěcen chrám zasvěcený Královně sv. růžence. Ó, jak plesalo jeho srdce! Netajil se svou radostí, hned při svěcení ve svém kázání volal: „Nyní již rád zemru, když vidím dílo své dokonáno.“ A opravdu, dobře tušil svůj odchod

z tohoto údolí slzavého. — I druhé přání splnil mu Bůh aspoň částečně. Bylo mu slíbeno, od Kongregace biskupů a řeholníků z Říma, že kongregace jeho dojde schválení.

Dvacáté století začalo pro P. Petra smutně. Postonával, byl nucen se vzdáti svých hlavních prací, nedělních kázání a exhort. Ale jakmile mu zdraví trochu dovolilo, vracel se do zpovědnice, na kazatelnu. Nový chrám nemohl pojmouti posluchače, kteří se tísnili kolem jeho kazatelny. Ještě dnes vzpomínají na jeho zlatá slova, na jeho láskyplný pohled.

V této době, kdy poměry se velmi zlepšily a vlivní činitelé církevní i světští staví se mezi příznivce kongregace, kdy se hlásí dorost a lidé si počínají vážiti činnosti nové řeholní družiny, — v této době klesá P. Petr vysílen. Dlouholetá horlivá činnost o spásu duší strávila poslední síly. Uléhá, aby více nepovstal.

Zbožná smrt ctihodného Otce P. Petra.

Bleskem rozšířila se zpráva po celém městě, že P. Petr byl zaopatřen, a že dnové jeho jsou již spočteny. V kostelích se scházejí lidé a modlí se za nemocného. Nejdůstojnější pan biskup Dr. M. Říha, největší dobrodinec kongregace, s celou kapitulou obětují mše sv. za ctihodného Otce. 16. února, den před smrtí, přijel nejdp. biskup, aby mu udělil požehnání a slíbil mu, že zůstane i na dále příznivcem a ochráncem jeho kongregace. Těšil jej a povzbuzoval k důvěře, že Pán

Bůh dílo jeho jistě neopustí. „Modlete se často,“ tak pravil, „Te Deum. Jsou tam ta slova: A říd' je a vyvyš je až na věky!“

Mezi tím konali bratři a chovanci ustavičně adoraci před otevřeným svatostánkem. Když pan biskup odejel, byli svoláni všichni do cely ctih. Otce, který u přítomnosti všech složil vyznání víry, vzbuzoval tři Božské ctnosti a obnovil sv. sliby. Se zaníceným zrakem a s pevným přesvědčením vyslovoval: „Věřím — doufám.“ Zvláště na otázku: „Ctihodný Otče, milujete-li Pána Boha z celého srdce svého, nade všecko?“ odpověděl se zápalem světce: „Z celého srdce, nade všecko.“ K otázce: „Ctihodný Otče, přejete si umřítí jako věrný syn katolické církve a bratr kongregace nejsvětější Svátosti?“ odpověděl s nemenším nadšením: „Jako věrný syn katolické církve a jako bratr kongregace nejsvětější Svátosti.“ Potom obrátiv se k svým spolubratřím pravil: „Odpusťte mi všichni, prosím vás ještě jednou, že jsem sv. řeholi tak špatně zachovával pro svoje chatrné zdraví. Zachovejte vy si ji věrně, a ona vás učiní jednou šťastnými. Zdali pak se tam jednou všichni shledáme? Nebude tam nikdo z nás scházeti? — Zůstaňte jen věrni svému svatému povolání! — Já se tam budu na vás již těšiti!“ Pak udělil ještě jednou každému zvlášť požehnaní a všechny propustil.

Trochu se mu ulehčilo. Ale druhý den, — bylo to právě v první den čtyřicetihodinové

výstavy o dnech masopustních — nebezpečí se vrátilo. Podáno mu sv. přijímání a mezi tím, co bratři za slavného znění zvonů konali průvod s nejsv. Svátostí, jeden z Otců se modlil modlitby umírajících. Bylo asi 10 hodin dopoledne, když si povzdychl k přítomným: „Ach, děti moje, ta hodinka smrti je těžká! Pamatujte na ni často!“ — Když mu podával lékař morfiové kapky, odmítl je řka: „Chci umřítí vědomě, z lásky k Pánu Ježíši. Přijď již, Pane Ježíši — přijď, — ale jsem spokojen a budu čekati a trpěti třeba do soudného dne.“

Smrtný zápas se prodlužoval. Dojemné a poučné byly okamžiky u lůžka umírajícího. Ústa ctihodného Otce ustavičně se pohybovala v tiché modlitbě, a co chvíli bylo slyšeti slabé vzdychání: „Matičko Boží, pomoz, přijď již, — přijď již!“ I ruce se zdvíhaly k obrazu P. Marie, visícímu proti jeho posteli.

Lid se zatím modlil v pláči před vystavenou nejsv. Svátostí, — ke které umírající plál tak vroucí láskou, k té Svátosti, k jejíž úctě svou družinu založil, před kterou tolik nočních hodin v rozjímání probděl. Ó, co se po ní natoužil na svém lůžku bolestném! Aspoň jednou, jednou ještě kdyby se směl pokloniti skrytému Bohu svátostnému, před kterým tak často za den adoroval! Ale nyní ta zlá nemoc — ne, nyní už to nejde. Tu láska jeho vynalézavá, připadla na zvláštní prostředek: K jedenácté hodině před polednem obrátil se s prosbou k jednomu z pří-

tomných bratří: „Prosím vás, prokažte mi ještě poslední službu. Dojděte k panu biskupovi a poproste ho, aby dovolil, by mi některý z milých Otců přinesl Pána Ježíše v monstranci do mé cely.“ Nejd. pan biskup byl dojat touto žádostí a ochotně dovolil. Byla tedy sňata s trůnu nejsvětější Svátost a v průvodu donesena do cely umírajícího. Lid v průvodu došel až na dvůr kláštera, kde zůstal státi, čekaje na návrat. Zatím nahoře v cele nemocného, — jak dojemné podívání! — S jakou radostí nejsv. Svátost zbožný trpitel uvítal, jak toužebně po ní ruce vztahoval — jak žalostně zalkal jeho hlas, když louče se s ní přitiskl monstranci ke svým pobledlým již rtům se slovy: „Můj Ježíši, tedy již naposled — naposledy jsem Tě viděl v této přepodivné Svátosti. — Avšak za krátko Tě již uvidím tváří v tvář.“

Blížila se půlnoc ze dne 16. na 17. únor — chvíle to, kdy ctih. Otec, dokud byl ještě zdráv, pospíchal před svatostánek k adoraci — všichni bratři byli na rychlo svoláni k umírajícímu. Spatřili jej, jak s polootevřenýma očima za silného chrapotu blížil se k smrti. Jeden z Otců opakoval formuli rozhřešovací, dušený vzlykot ozýval se pokojem. Pojednou se zvedá jeho ruka, snad aby žehnala, — několikrát slabě povzdychá a jeho čistá duše vznáší se k nebeské, věčné adoraci Beránka Božího.

V kostele zatím pokračováno v adoraci, již se zúčastnilo této noci mnoho lidu, který pro-

pukl v pláč, když bratr sakristan přišel od drahé mrtvoly a začal se modlití: za právě zesnulého ctihodného Otce.

Pohřeb.

Adorace ráno skončena, ctihodný Otec byl přenesen do postranní kaple. Jakmile se rozhlásilo po městě, že zemřelý P. Petr jest vystaven v kapli, v zástupech pospíchali lidé, aby naposledy pohleděli v milou tvář zesnulého. Druhý den přijel nejd. pan biskup. Dlouhou dobu tiše se modlil a pak obrátiv se k lidu, který kapli přeplňoval, pravil: „Mohl bych vám mnoho mluvit o ctnostech tohoto zemřelého, ale bojím se, aby ještě po smrti nepozvedl tu ztuhlou ruku svoji a nezakázal mi to. Vždyť on byl v životě svém tak pokorný! O pokoře jeho mohu vydati to nejkrásnější svědectví. Byl mým žákem v semináři, dobrým nadaným žákem, nikdy se však proto nad jiné nevynášel. Když se pak stal knězem, byl jedním z nejhorlivějších dělníků na vinici Páně. Já měl v něm nejlepšího rádce duchovního, nejupřímnějšího přítele a těšitele. Můj úřad je těžký. Ale když jsem si jemu postěžoval, on mi vlil vždycky do duše balsám útěchy, takže jsem zase s radostí kříž svůj dále nesl. Byl jako anděl, který se vznášel po této zemi, pohrdaje vším pozemským. Ve všem spoléhal jenom na Boha, k němu ve všem směřoval...“ Nedomluvil, — hlasitý pláč přerušil jeho slova.

— To plakal lid se svým duchovním pastýřem nad rakví svého dobrodince, těšitele, svého milovaného otce. Mnozí s úctou líbali ztuhlou ruku zemřelého, — jiní snažně prosili o malou památku po „tom světci“, jak všeobecně říkali.

Přišli i mnozí církevní hodnostáři a významné osobnosti a v oku nejednoho zaleskla se slza pohnutí nad nebeským klidem, který zářil z obličeje zesnulého.

Pohřeb se konal 21. února. Ačkoliv byla toho dne třeskutá zima a silně sněžilo, sešlo se množství lidu, jaké město od smrti biskupa blahé paměti J. Val. Jirsíka nevidělo. Slavné rekviem a obřady pohřební vykonal nejdp. biskup za účasti celé kapitoly.

Jak velká byla láska lidu k P. Petrovi svědčí i to, že když pohřební průvod došel k továrně na tabák, zástupy dělníků a dělnic očekávaly průvod, když si byly před tím vyprosily dovolení, na ten čas přerušiti práci. Prostá, nenatřená rakev byla nesena řeholními bratry a bohoslovci kněžského semináře na hřbitov do Mladého.

Tam odpočívá uprostřed svých bratří, očekává svého vzkříšení. — Ale dílo jeho žije dál. Mimo pastorační a charitativní činnost (sirotčinec), vychovává a podporuje kongregace dorost kněžský. Hlavní její účel jest zachraňovati mužskou mládež výchovou eucharistickou ve škole i mimo školu exerciciemi a přednáškami. Nezapomínejme na jeho dílo, vždyť to byl český kněz, zakladatel české řeholní družiny!

Zamyslíme-li se nad životem tohoto kněze řeholníka, a připomeneme-li si, že všechnu tuto velikou práci o spásu duší, všechnu tu úžasnou činnost charitativní dovedl rozvinouti kolem sebe člověk po celý svůj život nemocný, — člověk, který umírá v 45 letech, sklácen dlouholetou plicní tuberkulosou, — jsme naplněni úctou a obdivem. Jaké to bylo nadšení, jaká láska k duším a k Eucharistii, která ho dovedla uschopniti k takovým obětem.

Plně se zde osvědčila slova apoštolova: „Všecko mohu v Tom, jenž mne posiluje.“ (Filip. 4, 13.)

Jeho život nám dává jasnou odpověď na otázku, jak pomoci dnes lidu z nynější bídy hmotné a duchovní: Přivésti lid k Eucharistii, aby se tam naučil lásce k Bohu a lásce k bližnímu. Kéž nevymizí památka jeho, kéž stane se „hlas lidu“, který jej považoval a považuje za světce, „hlasem Božím!“

Modliti se za to můžeme.

Imprimi potest. Pragae, 16.-IV. 1935, P. J. Haderka Sup. Prov. C. Ss. R. Imprimatur Nr. 6107. Olomucii 17.-IV.

1935. D. Joannes Martinů, Vicarius generalis.

Imprimi potest. Boh. Budvicii, die 27. Octobris 1933.

P. Beatus Böhm, gener. superior C. F. Ss. S.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydal Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Těšínská 21.